

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Mendoza 2280
Avellaneda, Bs. Aires
1951. XI. 24
IV M. * Nr. 56

Naujausios žinios iš Lietuvos PASAKOJA PABEGUSIEJI Į ŠVEDIJĄ

ELTOS bendradarbiui teko susitikti ir išsiskirti su visa eile ką tik atvykusių iš Lietuvos asmenų, kurie po didelių vargų ir pavojų pasiekė Vak. Europą. Jų pasakojimai dar dvelkia pavergtosios Tėvynės vėju, jų akyse dar tebespindi kryžiuojamos mūsų tautos kančia ir be sąlyginis ryžtas iškovoti Lietuvai laisvę. Šiame numeryje ir duodame jiems žodį.

● Ar girdimas Lietuvoje "Amerikos Balsas"? — Taip, bet bolševikai smarkiai trukdo. Kaimai negali klausytis, nes neturi radijo aparatų. Radijo aparatas kainuoja 800 — 1.200 rublių ir yra visi suregistruoti. Už radijo aparatą mokami nuolatiniai mokesčiai, todėl nekiekvienas išsigali.

● Ar tebėra Aušros Vartai? — Taip. Pamaldos laikomos, prie jų taip pat galima gauti medalikėlių, rožanėlių, užsilikusių iš seniau. Paskutinį kartą Aušros Vartuose esu buvęs šių metų birželio mėnesį. Žmonių ir šokiadienių labai daug. Eidami pro šalį daugumas dar ir dabar nusiima kepures. Tačiau Vilniaus katedra jau uždaryta. Įeiti neleidžiama. Viršų buvusi laisvės statula nuimta. Prie Vytauto grabo katedros rūsy dar 1948 m. buvusios lietuviškos juostelės jau dingusios. Nebėra nė Trijų Kryžių paminklo. Gedimino bokštas atremontuotas. Ant jo plevėnuoja raudona vėliava. Kiti Nepriklausomos Lietuvos paminklai jau nuverstai. Jie dingsta paprastai iš po

nakties. Tačiau širvintuose nepriklausomybės kovų pminklas ir šiauliuose karo lakūnų kapai dar tebėra. Palangoj Bi-

Aušros Vartų altorius Vilniuje Lapkričio 18 d. Argentinos Lietuvių Aušros Vartų parapija šventė savo Globėjos mectinę šventę iškilmingomis pamaldomis ir vieša procesija.

rutės kalne koplyčia ir Lurdas priteršti, bet pati Palangos bažnyčia švari ir pamaldos vyksta. Tiškevičiaus rūmuose gyvena rusai. Panevėžio marijonų bažnyčioje įtaisytas grūdų sandėlys, o mažesniojo marijonų bažnyčioje ir name įtaisytos kareivinės. Pakelių kryžiai ir rūpintojėliai išvartyti, išniekinti.

● Koks Lietuvos vyskų likimas? — Nežinomas. Žinoma tik, kad pradžioje jie buvo suimti ir dingę. Tik vienas vysk. Paltarokas yra likęs ir eina savo pareigas. Yra parap. be jokio kun. Pernai Klaipejoj vysk. įgaliojimus teikė sutvirtinimo sakramentą, bet grįžtant Telsių stotyje buvo suimtas ir dingęs. Bažnyčios apkrautos mokesčiais pagal kvadratinius metrus, vidutiniškai 60.000 rublių į metus. Nesumokėjus — bažnyčia uždaryta. Jei nori suruošti procesiją kad ir per atlaidus, pvz., tokioje žemaičių Kalvarijoj į vadinamas Kalvarijos stotis, tenka mokėti apie 7.000 rublių. Todėl procesijos ir nebedaromos. Šiluvos ir žemaičių Kalvarijos bažnyčios dar tebeveikia. Visokios religinės brolijos ir spauda uždraustos. Pamaldos vyksta net vakarais. Nežiūrint kurtinančios propagandos prieš Bažnyčią ir Popiežių, bažnyčios pilnos žmonių. Viešų bylų kuni-gams vengiama: paprastai jie dingsta be žinios. Tik 1947 m. vienas vienuolis, apkaltintas slėpęs partizanus, buvo viešai pakartas.

(Bus daugiau)

Jau Hanibalo drambliai apvyklė...

Tokiais žodžiais pradeda savo politinę apžvalgą vienas iš paskutiniųjų žinomo šveicarų laikraščio "Die Weltwoche" numeris. Prieš du tūkstančius metų su viršum garsus Kartagenos vadas Hanibalas savo ilgoj ir lemtingoj kovoj prieš romėnus pirmasis pavartojo dramblius, kaip kokius šių laikų tankus. Tačiau drambliai Hanibalą apvyklė, kaip apvyklė Maginot linija prancūzus antrajame pasaulio kare. Mūsų laikais vakarų pasaulis savo saugumą daugiausia rėmė amerikiečių atominė bomba. Tačiau pakartotiniai atomo bombų sproginiai Sovietų Sąjungoje pranešė liūdną žinią demokratiškajam pasauliui, kad jau ir atominiai Hanibalo drambliai pagaliau apvyklė. Rusija taip pat turi nemažą kiekį atomo bombų ir turi raketines ir kitokias priemones tą bombą numesti ant Vakarų Europos ir Amerikos miestų. Paskutiniai manevrai parodė, kad nėra įmanoma numušti visus lėktuvus, puolančius su atomo bombomis. Todėl šių dienų pasaulio padėtis yra panaši į dviejų mirtinų priešų, kurie stovi vienas prieš kitą 2 metrų pločio ir 3 metrų ilgio gelžbetoniniame rūsyje, abudu apsiginklavę rankinėmis granatomis. Kaip didelė gali būti jiedviem pagunda pirmajam mesti granatą?

Ši nelemta aplinkybė verčia politikus būti atsargiems. Ir turėdama didelę divizijų persvarą, Sovietų Sąjunga nėra saugi nuo baisaus atomo bombų sunaikinimo, ir todėl negali lengvabūdiškai pradėti. Iš kitos pusės astronominės ginklavimosi lenktynės negali tęstis neribotą laiką. Būdamas galutinai įsitikinęs, kad su bolševikais taikaus sugyvenimo būti negali, vakarų pasaulis ginkluojasi ir jiesko tinkamiausio būdo vieną kartą ant visados susidoroti su komunistais. Bet kaip? Vėsdamas atvirą karą, gali pagaliau sunaikinti priešą, bet ką laimėsi: griuvėsius savam ir okupuotam krašte. Štai kodėl daugelis politikų vis labiau yra linkę naudoti sovietų taktiką: kurstyti naminių karą prieš žemėje. Žinant, kad komunistų valdomose kraštuose yra keleriopai daugiau nepatenkintų žmonių, ne-

gu patenkintų, šitai yra visai galima. Reikia tik sukelti mases ir apginkluoti partizanus. Propaganda ir ginklai į anapus geležinę uždangą — štai pirmas žingsnis į bolševikų susprogdinimą iš vidaus. Tačiau kartu turi būti ruošiamos ir laisvojo pasaulio dvasinės ir karinės jėgos. Jos turi smogti patogiausiu momentu, nes vien tik iš vidaus niekuomet nepasiseks komunistų vergijos susprogdinti.

Šita yra bendroji vakarų pasaulio politikos linija. Ją supratus, lengviau galime išsiaiškinti sąjungininkų taktiką įvairiuose pasaulio kraštuose.

KORĖJOJE DELSIAMA

Iš patikimų šaltinių sužinome, kad sąjungininkų vadas Tolimuose Rytuose gen. M. Ridgway turi aiškias slaptas instrukcijas, kiekvienam atveju išvengti derybų nutūkimo Korėjoje ir vilkinti karą, jo pefdaug neįsplečiant. Delsimas yra reikalingas, nes Jungtinės Amer. Valstybės nori turėti pakankamai laiko išbandyti naujausiems mažo kalibro atominėms ginklams ir pasiruošti atremti galimam Kanados ir JAV-bių puolimui atominėmis bombomis. Ypač skubama įrengti plačią radaro aliarmino sistemą, kuri reikalinga priešo lėktuvams sekti.

Štai kodėl derybose daroma kai kurių galimų nuolaidų, bet reikalaujama, kad karinės paliaubos galėtų įvykti tik tada, kai bus pasirašyta sutartis dėl neutralios zonos, kuri turės skirti siaurės Korėją nuo pietinės, ir kai bus susitarta dėl karo belaisvių pasikeitimo. Deryboms vykstant, sąjungininkai neduoda komunistams ramybės nė žemėje, nė ore, nors lemtingos visuotinės ofenzyvos nė iš vienos pusės greitai nelaukiama. Be nuolatinų ribotų kovų dėl atskirų kalvų — Korėjos frontuose viešpatauja likuriavimas ir delsimas.

DESPERACIJA PERSIJOJE

Išvijęs anglius iš Abadano žibalo valyklių, Persijos premjeras Dr. M. Mossadegh, praleidęs keleta savaitių Washingtone, tuščiomis rankomis grįžo į Teheraną. Pinigų

valstybės izdui dar šiaip taip pakaks iki vasario mėnesio, bet kas tada? Komunistinė Tudeh partija džiaugiasi didėjančiu politiniu ir ekonominiu chaosu ir tik tykoja pagrobti valdžią. Sovietų Sąjunga stebi ir laukia. Laukia ir vakarų sąjungininkai, nes Persija yra šalis, kur neįvyksta tai, kas gali įvykti, bet dažnai įvyksta tai, kas atrodo negalima. Pramatydami politinę ir ekonominę katastrofą, sąjungininkai ruošia planą pagelbėti Persijai išeiti iš desperatiškos padėties New Yorko Tarptautinio Banko paskola. Šis bankas, sąjungininkų įsteigtas pokarinio tautų atsistatymo paramai, turėtų praktiškai perimti Abadano valyklių administravimą Irano Tautinės Žibalo Bendrovės vardu. Ketvirtdalis visos produkcijos tektų anglams, kaip nusavintosios Anglų-Irano Žibalo Bendrovės nuostolių atlyginimas.

EGIPTAS ŽAIDŽIA SU UGNIM

Santykiai tarp Anglijos ir Egipto labai įsitempė. Šuezo kanalo zonoje nuolat įvyksta susidūrimai tarp egiptiečių teroristų ir anglų kariuomenės. Egipto vyriausybė sąmoningai kursto gyventojus ir graso karu, bet, žinoma, pradėti bijosi. Kanalo zonoje angļai užėmė visas strategines pozicijas ir jau keliskart praktiškai įrodė, kad jie lengvai gali sustabdyti naftos tiekimą visam Egiptui. O Egipto naftos atsargų tepakanka vienai savatei. Su tokiais ištekiais moderninis karas nėra įmanomas. Todėl atrodo, kad Egiptas rimtai ir nesirengia kariauti, bet už tai bauginimais ir sufanatizuotų masių teroru mėgina paveikti angļus apleisti taip svarbią kanalo zoną.

ATMESTAS TAIKOS PLANAS

Tuo tarpu Paryžiuje vyksta Jungtinių Tautų Pilnaties Susižiavimas. Jame vakarų sąjungininkai patiekė sovietams savo taikos planą, pagal kurį turi būti suregistruota, kiek kuri šalis turi ginklų. Toliau turi būti proporcingai nustatyta, kiek kuri šalis gali turėti ginklų ir kariuomenės. Atominės bombos turi būti uždraustos ir tarptautinė komisija turi kon-

ANIVERSARIO DE LETONIA

Letonia es un nombre nuevo, aunque el pueblo letón es uno de los más antiguos de Europa y ocupa su actual territorio desde hace más de 4.000 años.

La moderna Letonia es heredera de la Tierra Mariana, o "Tierra de Santa María", un arzobispado independiente que fué reconocido como tal por el Emperador Felipe en 1207 y existió hasta 1561, año en que se fundó el Ducado de Curlandia y Semigalia, núcleo de la actual Letonia. El Ducado existió como estado independiente sin interrupción hasta 1795, en que fué anexado por Rusia. Napoleón restableció la independencia del Ducado en 1812, y abrió un consulado francés en Mitau, la capital del Ducado; pero después de su retirada Rusia volvió a ocupar el Ducado en 1813.

Después del desplome de Alemania y la revolución bolchevique en Rusia, el Consejo Gubernamental de Letonia, reunido en Riga, proclamó en noviembre 18 de 1918 la república en Letonia y eligió un gobierno provisional.

Ahora todos los esfuerzos de Letonia

se concentraban en la reconstrucción económica de la devastada patria. Esto fué alcanzado mediante grandes entusiasmos y sacrificios, y sin ninguna ayuda financiera exterior.

Después del pacto ruso-alemán del 23 de agosto de 1939, la Rusia Soviética obligó a Letonia firmar un tratado de ayuda mutua y en el junio de 1940, violando todos los tratados firmados con Letonia y haciendo caso omiso de sus solemnes promesas ocupó la patria letona.

Entonces comenzó el terror y persecución más crueles. Miles y miles de patriotas letones, los que se oponían al comunismo, fueron matados por la policía secreta soviética o deportados a Siberia; las esposas fueron separadas de sus maridos y los hijos de sus padres.

Después de todo esto, los letones siguen creyendo de que únicamente la victoria de las democracias occidentales pueden devolver la libertad y bienestar al mundo, y a su propia nación y estado.

(De "Latvija")

Lietuvių Fronto pareiškimas

Ryšium su pasitarimais tarp Vliko delegacijos ir p. S. Lozoraičio spaudoje buvo paskelbtas tariamas Lietuvių Fronto pasisakymas tuo reikalu. Esą "Lietuvių Frontas pasisakęs prieš derybas ir prieš susitarimą", esą Lietuvių Frontas "sabotuoja" susitarimo "ratifikavimą". (N. Lietuva Nr. Nr. 31,38). Kad visuomenė nebūtų klaidinama, esame priversti savo nusistatymą patys išdėstyti.

Prasidėjus deryboms Nioje ir gavus p. Lozoraičio "8 siūlymus", LF per savo atstovą Vlikę savo nusistatymą buvo įteikęs raštu. Jo išvadoje sakoma:

—1) Vlikas susipratimo norėjo ir tebesiekia, dėl to ir galima naują pasitarimą priima teigiamai.

2) Kad žnekėjimasis būtų vaisingas, abidvi pusės turi žinoti, kas jos yra, kokiu titulu ir keno vardu kalba. Jeigu bus skirtingi įsitikinimai ir skirtingi tikslai, tai... pasiektas bendradarbiavimas būtų dirbtinis, mechaniškas, panašus į gulbės, lydzio, vėžio bendradarbiavimą tame pačiame vežime. Bendras paktas, iš kurio gali jau eiti tolimesnis praktinio bendradarbiavimo svarstymas, galėtų būti sutarimas dėl pasitariančiųjų pusių kompetencijos. Jos galėtų būti abiem pusėm priimtinos tokios:

a) Vlikas kalba kaip tautos politinės valios atstovas,

b) P. Lozoraičis kaip Lietuvos diplomatinį pareigūnų atstovas (suponuojant, kad jie p. L. tokiu laiku).

Be to šitai apribojus kompetencijas savaime atkrinta eilė pasitarimų objektų ir kompetencijos ribose praktinius reikalus galima tada išryškinti.

3) Pastaruoju atveju Vliko pozicija dėl organizacinės bendradarbiavimo struktūros taip pat aiški: organizuodamas kovą dėl laisvės ir stengdamasis sutelkti pozityviasias jėgas, Vlikas palaiko ankstesnį su p. Lozoraičiu susitarimą Berne konferencijoje, kuriuo p. Lozoraičis įeina į VT užsienio reikalų tvarkyti.

VLIKO SANTYKIAI SU DIPLOMATAIS

Diplomatinis bei konsuliarinius atstovus, kaip matyti iš to pareiškimo, LF brangina ir respektuoja. Normaliai diplomatiniai atstovai daro tam tikrus žygius savo vyriausybės pavedami. Savo ruožtu vyriausybė esti sudaroma ir palaikoma tautos politinės valios reiške-

jo — parlamento. Dabarties sąlygomis neturime normalaus parlamento. Neturime vyriausybės. Diplomatiniai atstovai yra be savo natūralios atramos, Jiems belieka vykdyti tik pareigas einamaisiais reikalais bendrų jiems duotų įgaliojimų rėmuose ginant Lietuvos interesus. Dideliu nesuspirtumu tenka laikyti kai keno reiškiama mintį, kad diplomatiniai atstovai galį eiti vyriausybės pareigas; kad diplomatiniai atstovai galį sudaryti egziliinę vyriausybę; kad jie galį išplėsti savo funkcijas ir į tuos kraštus, kur jie nėra akredituoti; kad jie galį naudoti ne jų dispozicijai skirtas valstybės lėšas savo asmenine nuosivūra. Tokiais veiksmais jie išeitų iš savo kompetencijos.

Politiskai vertinant, diplomatų žygiams yra naudinga turėti politinę atramą. Atrama, jei ne formalia, tai faktinė. Visai kitas efektas, jei institucija, kuriai bus nota teikiama ar daromas kitas žygis, žinos, kad atstovo pareiškimas išsina ne tik iš jo nusistatymo, bet jis realiai atstovauja gyvajai tautos politinei minčiai ir valiai. Mūsų sąlygomis tokis tautos politinės valios reiškejas yra Vlikas.

Galima ginčytis dėl to, kokias tautos daugumas jis atstovauja kaip ginėjimąsi dėl vieno ar kito parlamento, kiek jis realiai reiškia tautos daugumos valią. Bet negalima nepripažinti, kad esamomis sąlygomis Vlikas yra organas, kuris turi daugiausia pagrindo tautos politinei valiai reikšti, kuris yra jos organiškoji atstovybė. Jis sudarytas demokratinio būdu, jis apjungia demokratines politines grupes ir, kas dar svarbiau, jis — ir niekas kitas — atsiemia krašto įgaliojimus.

Dėl to diplomatiniam atstovams turėti už savęs Vliką ir juo atsiremtį savo žygiuose yra tiek pat reikšmingas, kaip normaliais laikais turėti vyriausybę ir parlamentą. Nuo to jų veiksmų svoris daros didesnis. Tai buvo savo laiku suprasa ir Vliko ir diplomatinį atstovų. Tarpusavio bendradarbiavimo pagrindas padėtas realus ir sveikas: jei ruošiamas koks žygis, jis pirma aptariamas tiek Vliko, tiek diplomatų; jei Vlikas nori įteikti kokį dokumentą, eina per atitinkamą diplomatinį atstovą, kuris prie Vliko dokumento jungia savo lydimąjį raštą ir jį įteikia; kur akredituoto Lietuvos atstovo nėra, ten Vlikas daro tiesioginius žygius.

Diplomatų buvo kitados pareikšta, kad jų subordinavimasis Vlikui galėtų kelti jų statusui. Nors esame kitos tų klausimu nuomonės ir nors paskutiniame žygiu diplomatiniai atstovai, pasirašydami memorandumą drauge su kitų kraštų tautinių komitetų atstovais, yra sava nukėlę į tą pačią plotmę kaip ir tie formaliai nepripažintieji, tačiau LF, siekdamas Lietuvos laisvinimo darbe darnumo ir vienybės, nėra nusistatęs laikyti formalinės subordinacijos klausimus nenugalima kliūtimi praktiškajam Vliko ir diplomatinį atstovų bendradarbiavimui. LF nereikalauja, kad diplomatiniai atstovai formaliai subordinuotųsi Vlikui. Ir jeigu diplomatiniai atstovai randa tikslinga, kad kaikurie žygiai patogiau aptarti su Vliku ne jiems patiems tiesiogiai, ir jie paveda tatau p. Lozoraičiui ar kam kitam atlikti — tai diplomatų reikalas. P. Lozoraičis Vliko santykiuose su diplomatais mums tėra tiek idomus ir respektuotinas, kiek jis yra Lietuvos diplomatų patikėtinis, kiek jis yra jų pavestas kalbėti ir veikti jų vardu. (Pabaiga sek. nr)

Lietuviai visam pasauly

● Jungtinių Tautų Sesijoje Paryžiuje Lietuvos reikalus atstovauja VLIKO Vykdomosios Tarybos vardu Lietuvos atstovas Paryžiuje Dr. St. Bačkis, prof. J. Baltrušaitis, pulk. Lanskoronskis, E. Turasas.

● Min. P. Zadeikis drauge su Latvų Estų, Čekoslovakų, Lenkų, Rumunų ir Vengrų diplomatais bei tautinių komitetų atstovais Amerikoje įteikė Jungtiniams Tautoms bendrą memorandumą dėl genocido.

● Užsienio reikalų tarnybos Valdytojas prof. J. Brazaitis lankėsi Vokietijų užsienio reikalų ministerijoje Bonoje, tarptautiniame komitete krikščioniškajai kultūrai ginti, ispanų ambasadoje ir nunciatūroje Godesberge. Turėjo taip pat pasikalbėjimą su garsiuoju amerikiečių žurnalistu Schweitzeriu.

● Vlikas Remia Liet. Bibliografinės Tarnybos knygų lentynos leidimą (vedėjas A. Ružaneovas), Tremtinių Archyva Čikagoje (vedėjas V. Lilevičius) ir Liet. Bibliografinį Institutą Berne (ved. Dr. A. Gerutis).

● Tarptautinis Komitetas Krikščioniškajai Kultūrai Ginti lapkričio 6 d. Bonoje šaukia steigiamąjį suvažiavimą, kuriame pakviestas ir lietuvių atstovas. Šis komitetas šiomis dienomis išleidžia savo pirmąjį leidinį, kuris yra "Lietuvos tikinčiųjų laiškas Šv. Tėviui". Leidinys išėina vokiečių kalba 10.000 egz. Leidinio viršelyje nupieštas žemėlapis, kuriame Pabaltijo kraštai padengti juoda spalva ir su strėle vokiečiai įrašyta: "Čia kovoją kryžius prieš bolševizmą", apačioje — "Pagalbos šaukimas iš Lietuvos miškų".

● Vokiečių Leidykla "Herder" leidžia A. Maceinos veikalą "Antikristą" vokiečių kalba su prof. Silkarskio įvodu. Ta pati leidykla leidžia taip pat to paties autorius "Jobo drama" ir V. Ramono "Kryžius".

● Amerikos Lietuvių Bendruomenė iškilmingai įsisteigė lapkričio 18 d. Pamaldas atlaikė vysk. V. Brizgas, kalbėjo tarp kitų prof. J. Kaminskas (VLIKO vardu), prel. Balkūnas ir kt. Po iškilmingo akto sekė puikus koncertas. Visos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seima tikimasi sušaukti po kokių 6 ar 10 mėnesių.

● I Laisvosios Europos Universiteta Strasburge dėstytojas iš lietuvių pasiūlyti prof. J. Baltrušaitis, prof. Z. Ivinskis, doc. J. Grinius ir doc. M. Brakas. Stipendijos studijuojantiems duodamos po 800 dolerių į metus. Mokslas oficialiai pradėtas lapkričio 2 d.

● Romos Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegijoj buvo suruošta mineralogijos paroda, kurią suruošė kun. V. Mincevičius, Jis pats yra surinkęs šią įdomią medžiagą ir nori ją vėliau pargabenti į Lietuvą. Kun. Mincevičius yra šios rūšies specialistas. Šįmet į jį kreipėsi Italijos Tautinių Tyrinėjimų Taryba, prašydama ištyrinėti vieną Alpių zoną, ar ten nėra urano. Jis yra taip pat šaunus alpinistas, jau 4 kartus užkopęs Monblano viršūnę ir perlipęs kitas aukščiausias Alpių viršūnes, išskeldamas jose Lietuvos vėliavėlę su žraifu: "Alpiniste, palik čia laisvai plevėsuoti pavergtos Lietuvos vėliavę". Su didelėmis simpatijomis tai paminėjo ir Italijos bei kitų kraštų spauda.

● Didžiojoje Britanijoje į naują Lietuvių Sąjungos valdybą išrinko pirm. M. Bajoriną, nariais — kun. A. Kazlauską MIC, prof. St. Žymantą, inž. St. Salkauską ir inž. J. Vilčinską.

● "Britanijos Lietuvis" plačiai aprašė, kad Vokietijoje, anglų zonoje, vienoj tremtinių stovykloj gyvenanti lietuvių Kotrina Lumplesaitė-pasirodė esanti caro Nikolajaus II duktė Tatjana, kurią išgelbėti padėjęs bolševikų maršalas Bliucheris ir vokiečių maršalo Ludendorffo adjutantas maj. Wuestas, kuris jai parūpinęs lietuvių klaidėdies K. Lumplesaitės vardu dokumentus. Baronas von Biel rūpinasi iš anglų vyriausybės išgauti jai priklausančią turtą, paties caro deponuotą Londone.

DAINOS ANSAMBLIS ĮDAINAVO PLOKŠTELIŲ

Lapkričio 10 d. Dainos Ansambliis "Estudio Ayacucho" (Ayacucho 1121, Bs. Aires) įdainavo 2 plokšteles. Kiekvienoje plokštelėje yra įdainuota po tris liaudies dainas, kaip "Kur giria žaliuoja", "Per šilą jojav", "Atsikėlus ankštųjų ryteli" ir k. Plokštelės kol kas naudojamos tik saviems reikalams.

KURČIAS IR AKLAS LIETUVIS SAKO PRAKALBAS

"Catholic Digest" š. m. spalio nr. 12—19 psl. duoda įdomų Amerikos lietuvių Roberto Šmito gyvenimo aprašymą. Robertas 5 metų amžiaus apsirgo meningitū ir visiška neteko regėjimo ir klausos. Nežiūrint to, gabus ir valingas jaunuolis nugalėjo savo likimą, išmokęs skaityti aklių knygąs, rašyti mašinėle ir puikiai kalbėti, nors savo balso visiškai negirdi. Kitų kalbą supranta iš ženklų į delną arba liedamas kalbančiojo lūpas. Pereitais metais jis

KAIP LAIDOJO VYSK. BŪČI

Vysk. P. P. Būčys daugiau kaip mėnesį laiko prieš savo mirtį jau sirgo. Buvo gavęs net paskutinius sakramentus. Po to vėl taip pasveiko, kad net mišias buvo pradėjęs laikyti. Paskutiniu laiku vėl giedojė senu papratimu mišias rytų apeigomis. Spalio 24 d. buvo nuėjęs pas kardinolą Tisserant, kur gavo dispensą nuo rytų apeigų. Iš Vatikano grįžo labai patenkintas ir kitą dieną jau žadėjo skusti barzdą. Dėlto net juokus krėtė su savo iš Vokietijos atvykusiu pusbroliu kun. Povilaičiu...

Tačiau Dievo planai buvo kitokie... Spalio 25 d. ryte rado jį jau sunkiai kvėpuojantį. Buvo pašauktas gydytojas, bet jau pasakė, kad vilčių nebėra. Apie pietus telegrama buvo atsiųstas specialus Šv. Tėvo apaštališkas palaiminimas. Prieš pat mirtį pradėjo vis švelniau ir tykiau kvėpuoti. Ir galutinai po pietų 2.50 val. užmigo amžinu miegu, T. Generaliui kalbant mirštančiųjų maldas ir dalyvaujant visai Marijonų kolegijai.

Ekscelencija buvo pašarvotas Marijonų vienuolyne ir visą spalio 23 d. lanko

mas ne tik lietuvių, bet ir lenkų, rusų bei italių. Iškilmingos laidutavės buvo spalio 27 d. iš šv. Juozapo bažnyčios. Išpūdinga procesija via Nomentana ėjo nuo namų iki bažnyčios. Gedulingose pamaldos dalyvavo, berods, septyni vyskupai: bulgaras arkiv. Kurtel, kuris a. a. vysk. Būčį konsekraavo, vysk. V. Paldolskis, lenkų kariuomenės vysk. Gawlina, ukrainietis vysk. Buczko, armėnų vyskupas atstovavo kard. Agagianiau, dar vienas vyskupas ir mitruotas lateraniečių abatas. Be to, dalyvavo Anglijos rektorius T. Ceuppens, O. P., T. Browne, O. P., du dominikonai kunigai (lietuvis ir lenkas), kelių kongregacijų generolai, daug seselių, visa Romos lietuvių kolonija, daug lenkų, rusų, latvių ir kitų tautybių žmonių. Šv. Juozapo bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos šv. mišios lotyniškai, o po jų Russicum kolegijos choras atliko laidotuvių apeigas rytų apeigomis. Vidudienį velionies kūnas buvo palaidotas Marijonų kriptoje Campo Verano, kur jau guli palaidotas buvęs generalinis kongregacijos tarybos kun. J. Kriškiūkaitis.

RIMŠOS PARODA RIO DE JANEIRE

Lapkričio 24 d. garsiam Rio de Janeiro, Brazilijos sostinė, viešbuty "Copacabana Palace Hotel" atidaroma dailininko Jono Rimšos paveikslų paroda. Paroda globoja Bolivijos ambasada.

Dail. Jono Rimšos paroda didžiausiam P. Amerikos industrijos centre Sao Paulo buvo bene pati geriausia šiais metais. Vietos spauda ją įvertino nepaprastai palankiai ypač po to, kai Sao Paulo ir Rio de Janeiro miestuose prieš tai turėjo savo paveikslų parodas spėjė pagarsėti Jono Rimšos mokiniai José Ostria Garrón ir Juan Ortega Leyton. Jie lydi savo maestrą ir Rio de Janeiro, kur jis yra pakeliui į Ispaniją. "LAIKUI" prisiųstose Brazilijos laikraščiuose Rimša vadinamas lietuviu ir pabrėžiama, kad Brazilijos dailininkams "Rimša sugebėjo duoti vertingą pamoką" ("FANFULLA" Nr. 1333). Rugsė 9 d. Sao Paulo lietuvių kolonija suruošė didelę gražiai Lietuvos vardą garsinančio tautiečio pagerbtuves, kurių metu skaitė paskaitą H. Valavičius, o meninę programą išpildė Bendruomenės choras bei Tautinių šokių grupė, vad. muz. AI.

baigė Šv. Jono katalikų universitetą Brooklyne ir šiuo metu jau yra pasakęs daugiau kaip 80 viešų kalbų apie aklių ir kūrėjų likimo pagerinimą tiems, kurie mato ir girdi.

Ambrozaicio ir Jadvygos Ambrozaitienės.

Neseniai rašytame laiške iš Rio de Janeiro "LAIKO" redakcijai Jonas Rimša prašo perduoti visai Argentinos lietuvių kolonijai jo nuoširdžiausius sveikinius ir pabrėžia, kad į savo 20 metų praejusį dailininko darbą jis žiūri dar tik kaip į pasirušimą ir tikisi, kad patį brandžioji jo kūryba priklausys ateičiai.

Koks bus ateities karas?

Pereitais metais Dr. C. Adlmaieris pietineje Vokietijoje surinko dviejų aiškeregių pranašystes ir išleido nedidele knygele. Vienas jų prieš 150 metų nusakė, kad žmonės važinės geležiniais keilais (gelžkeliais), laktys oru (lėktuomais) ir kad maždaug už pusantro šimto metų tarp Straubingo ir Chamo miestų į vakarus žygiuos raudonieji. Žmonių paklaustas, ar tai bus prancūzai, nes jie turėjo raudonas kepurės, atsakė, kad ne prancūzai, bet "raudonieji".

Kitas aiškiaregis, taip pat bavaras, dar yra gyvas. Jis dažnai žmonėms pasakąs jų praeitį, dabartį ir ateitį. Jis pasakądaves giminėms apie Rusijoje esančius belaisvius: ar jie yra gyvi ar jau mirę. Pas jį buvusi net Vokietijos gubernatoriaus L. D. Clay sesuo. Iš nieko jis nemąs pinigų, o yra labiausiai patenkintas, kai jam pasako: "Teatlygina tau Dievas!"

Kai dr. Adlmaieris jo paklausė (jis vadinasi Alois Irlmeier) apie būsimą karą, jis ilgai buvo susikaupęs ir paskiau pasakė: "Karas bus ir jis mūsų tėvynei atneš daug vargo, nelaimių ir kančių, ir daugybė šio krašto žmonių bus visai išnaikinti". Apie karo pradžią jis pasakė: "Iš pradžių bus nužudyti trys vadovaujantieji valstybių vyrai. Tada viskas prasidės naktį. Per mūsų kraštą užpuolikai žygiuos trimis kolonomis į vakarus. Viena šių kolonų eis paliai Dunojų iš Čekijos ir vėliau susijungs su kitomis dviem. Kariuomenė žygiuos labai greit ir netrukus atsidurs prie Reino. Čia, šioje vietoje bus priešų vyriausioji būstinė. (Jis parodė pirštą žemėlapyje į nusakytą vietą). Čia yra bažnyčia, kurios altorius ne į rytus, kaip paprastai, atsuktas, bet į žiemius. Tada aš matau iš pietų, iš labai didelių smėlynų (Sahara?) pakylant labai daug balandžių, kurie skris į šiaurę, ir matau, kaip vienas iš jų numes ant vyr. priešų būstinės mažą juodą dėžutę. Vietoje, kur dėžutė nukris, aš matau didžiulę juodą dėmę: čia nebėra daugiau medžių, nei žolės, nebėra žmonių ir nieko gyvo. Jie nuskris, kur žygiuoja trečioji kariuomenės grupė, ir viską atkurs. Niekas iš priešų nebusuogrįs — visi bus sunaikinti. Aš taip pat matau atsikendant ir iš rytų, kurie nuskris į vakarus ir ant didelių vandenuomes ką tai baisaus. Vanduo pakils į viršų, kaip stulpas, ir vėl nugrius atgal viską nušluodamas. Bus žemės drebėjimas ir didelė sala bus pusiau sunaikinta. Šis žygis ilgai netruks, aš matau tris brūkšnius: gal tai bus 3 dienos, gal 3 savaitės, o gal 3 mėnesiai. Tačiau nebijokite, mūsų krašto nuo Watzmanno ligi Wendelsteino šis sunaikinimas nepalies, nes mūsų globojas Altoettingeno Dievo Motina. Kitur bus blogiau.

Didelis miestas su aukštu geležiniu stulpu (gal Paryžius) visas dega. Bet jį padegs savi žmonės, ne tie, kurie atžygiuos iš rytų. Aš tikrai žinau, kad miestas bus su žeme sulygintas. Italijoje bus labai blogai. Bus nužudyta daug žmonių.

Mūsų Ekonominės Pretenzijos Prie Kaimyno

Kai šiuo tarpu susitarimai tarpe vakarieti valstybių iš vienos pusės ir Vokietijos Bonn'os vyriausybės iš kitos yra pasiekę tam tikro laipsnio, tai atėjo laikas prieškarinius ekonominius santykius tarp dviejų kaimynų patvarkyti kiek sąlygos leidžia.

Lietuviai, dabar atsidūrę tremtyje vakaruose nuo Austrijos iki Australijos, jei turėtų, taip saktant, nebaigtas sąskaitas su kaimynu (vokiečiais), turėtų dabar apie tai pasirūpinti: pranešti savo oficialioms įstaigoms, pasiuntinybėms ir konsulatams, žinias kiek ir kokio turto jiems priklauso iš Vokietijos iki Antrojo Pasaulinio karo pradžios. Lietuvos piličiai, pranešdami savo pretenzijų sumą, litais ar vokiečių markėmis, tegu nurodo, kokius turi dokumentus savo pretenzijai paremti. Kiekvienas pranešėjas privalo turėti galvoje, kad čia, tuo tarpu, kalbama tik apie prieškarinių laikų santykius.

Nejudomojo turto praradimas ar sužalojimas vokiečių okupacijos metu į prieškarines pretenzijas neįtraukiamas, bet gali būti įtraukiamas į atskirą sąskaitų grupę, kaip vokiečių okupacijos metu padaryti lietuviams nuostoliai, nors šis reikalas nėra tiek prinokęs kiek prieškarines pretenzijas.

● Užsieniečių stojimą kariuomenėn prie JAV armijos apsiėmė tvarkyti JAV Krašto Apsaugos Ministerija. Tuo reikalaudžiai bendradarbiaujama su Rytų Europos pabėgėlių kariniais ir politiniais vadais.

bet Šventasis Tėvas pabėgs. Žus daug dvasiškių ir bus sugriautos bažnyčios. Bet vėliau popiežius sugrįs ir net tris karalius vainikuos.

Iš pradžių bus labai blogai, bet paskiau visko atsiras. Išnaikintose vietose bus tiek daug žemės, kad kiekvienas gaus tiek, kiek tik norės, nes nebūs žmonių. Rytų kraštuose bus labai baus, žmonės eis kaip žvėrys, bet pagaliau Kryžius laimės ir vėl bus garbinamas.

Tokiomis neva pranašystėmis galima tikėti ir netikėti, bet modernieji ginklai ir be "pranašysčių" duoda progos spėti apie panašius, kaip čia pasakojama, būsimosio karo padarinius.

- Pastabos -

● KAI KURIŲ LIETUVIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ MORALĖ IŠEIVIJOJE, palyginus su vietiniais laikraščiais, dar yra visai žema. Nepaisoma elementariųjų laikraštinės etikos dėsnių: iskraipomi ir paplokiami religiniai faktai, šantažuojami ir užsiuolaunami atskiri asmenys, mėgstama dviprasmiškos insinuacijos ir pan. Nieko panašaus neužiūksime padorūose vietiniuose laikraščiuose, kuriems nesvetimos yra visame pasaulyje priimtoms žurnalistinės etikos normos. Šis liūdnas faktas liudija apie menką arba jokią kūrį lietuviškųjų rašėjų žurnalistinį subrendimą ir išsilavinimą. Būdami viešas dalykas, toki laikraščiai žemina lietuvių išelvių kolonijas vietini akys, ir todėl sąmoningų tautiečių pareiga yra boikotuoti ir nermti tokią primityvią spaudą.

● VADINAMA "NEPARTIJA" paskutiniu laiku labai mėgstama puliti dešiniųjų partijų bloką Vlike, kam nenori išieiti naujų politinių atstovų į Vlika. Nutylima, kad tie naujieji atstovai kaip tik yra šitų "nepartinių" partijos žmonės, kurių svarbiausias tikslas yra sudaryti kairiojo bloko daugumą Vlike ir paimti Lietuvos laisvinimo vadovybę į savo rankas. Niekas negali kaltinti jokios politinės partijos ar partijų bloko už norą demokratinėmis priemonėmis paimti vairą į savo rankas: kiekvieną demokratinę partiją to turi siekti konstitucinėmis priemonėmis. Kam tad judinti už tai vieni kitus totalitininėmis tendencijomis? Juk nuo naujų dešiniojo bloko narių priėmimo į Vliką nemažiau ginasi ir kairysis blokas. Siekdamas savo žmonių persvaros, kairysis blokas dabar reikalauja, kad Vlikas pasirašytų tokį susitarimą su diplomatu atstovu min. St. Lozoraičiu, kuris esmėje paneigia pačius Vliko pagrindus ir pakerta jo vadovaujamojo autoritetą. Šita yra priežastis, kodėl dešinysis Vliko blokas tokiam patį Vliką kompromituojančiam susitarimui negali pilnai pritariti.

VYT. RYTEIVIS

Bembės Vėplos kelias į didžiąją misiją

Telesforas Vėpla ir po žmona Rožė laukė įpėdinio, kad būtų kam turtą paveldėti ir senatvėje turėtų rūpintojėli. Dar laikas nebuvo suėjęs, bet ankstyvas Kalėdų perkūnas Rožė išgąsdino ir gimė be laiko. Tėvai naujagimiu džiaugėsi, tiesiog iš proto kraustėsi, bet šis nerodė nė mažiausio žyptelėjimo. Savo raudonai raudkėlėtą veidelį nusukęs į tamsų kamą užsimerkęs spurda ir taip gerklę plėšia, kad net voratinkliai palubėji siabuoja. Mama ragina valgyti, bet jis spiria tiesiog į patiekalus ir skerėčioja kaip šimtakojis. Motinos neišpasakytam džiaugsmui kūdikis teikė vargo iki sočiai.

Kai tik kūdikis kiek praregėjo ir jau nebebuvo panašus į kempinę, nuarė pakrikštyti. Krikšto tėvas buvo parinkti: Rožės sesers pusseserė Teklė, kuri vertėsi darbūtu ir padorumu, ir Vėplos audringos įjanytės draugas Čiuplys. Čiuplio užsiėmimas buvo laisvamaniškas ilgarankiškas. Beto buvo susipratęs ir viską išmanantis. Ir kaip toks — buvo gudresnis už visą svieta, nės jaunas būdamas buvo skaitęs Jakavičiaus kalendorių.

Krikštynų rytą visi keturi tėvai dar kartą galutinai įsitikino, kad kūdikis tikrai vyriskiše gimė. Reikėjo ir vardą vyriską duoti. Teklė siūlė Joną, Rožė Petrą, Vėpla — Sebastijoną, o Čiuplys — Bembę. Ir kaip reta, gražų ir kilnų vardą visi vienbalsiai priėmė Čiuplio pasiūlytą Bembę.

Vėplai pakinkius arklius, visi sulipo į vežimą ir nudardėjo bažnyčios link. Tėvas Vėpla pasiliko prie arklių. Teklė su Čiupliu nužingsniavo Bembės Vėplaičio krikštyti. Čiuplys per šventorių ėjo kaip ožys į kermošį vedamas: atbulas ir vis skersakiuodamas. Glėbyje vilkdama besipardantį Bembūką, Teklė atsigrįždama ragino Čiuplį nebijoti ir nepa-

silikti.

Čiuplio laisvamanybė buvo mirtiname pavojuje. Būtį laisvamaniu ir eiti į bažnyčią buvo kažkaip panašu kaip nusiakalėliui eiti į kartuves. Čiuplys šiaip taip prsikasė iki bažnyčios durų, bet jau toliau nė iš vietos. Išbal, sustingęs ir tiesiog lavonu dvokė. Mačiusieji vėliau pasakojo, kad tik po ilgų nevykusių pastangų pats kunigas, kaip koks Kolumbas, atradęs vienintelę išeitį. Jis pasiūlė Čiupliui pasilikti lauke ir per atdarą zakristijos langą įkišti savo rankas vidun ir palaikyti krikštijimą kūdikį. Čiuplys, atsidūręs tarp šio ir ano pasaulio, pasiūlymą priėmė ir atsigavo. Iki ausų nusišypojo ir įkišo amato pailgntas rankas, kaip geras vežimo jienas, ir zakristijos vidų. Teklė ant ilgų plėščių paguldė Bembę. Vaikui nebuvo jokio pavojaus nusiristi, nes Čiuplio pirštai buvo neginčijamai į save riesti. Teklė laikė žvaką ir atsakinėjo į klausimus. Čiuplys, kad nematyty "burtų", nusuko visokių išminčių pilną savo veidą už tvoros į besilinksminančias klebono vištas, Laisvamaniškai erdvioje Čiuplio galvoje vartalojosi praktiškos mintys. Po trumpo smegenų pasimaišymo klebono vištos pirmuoju punktu atsidūrė Čiuplio naktitvarkoje.

Po krikšto Čiuplys nukratė nuo savo palaimos vertų rankų kaip karštą geležį naująjį kataliką į Teklės glėbį ir kaip svillinamas dūmė tiesiai į Lėibos karčiamą. Jieškodami Čiuplio, visi karčiamoj susirinko. Čiuplys pasiūlė Bembę įpilielti ir paprašė baltakės litra. Teklė iš pradžių kratėsi ir visai atsisakinėjo ragauti baltakės, bet kai Čiuplys pradėjo pirštis ir siūlyti visai išlavintą širdį, Teklės užsiprymas sutirpo, ir ji pagarbiai paėmė pirmąjį stikiuką. Antrojo nereikėjo nė prašyti: jis pats ugnine srovele nubėgo į Teklės pašir-

džius. Trečias vijosi antrąjį, ketvirtas trečiąjį, kol pagaliau susidarė nenutrūkstama srovėlė nuo Lėibos stalo į Teklės skily. Bembė patiko Teklės įkaitinti keliai, jis slaidžiai miegojo.

Kuo piršlybos būtų pasibaigusios, liko neaišku, nes Vėpla staiga atsiminė, kad namie laukia Rožė su vaisėmis ir svečiais.

Leibai padedant, vežimas buvo supakuoti alkoholiu balzamuoti kūnai. Arkliai ėmėsi proto ir bravoru dvokiantį krūvį partempė Vėplos kieman.

Kieme linksmai sutiko iš bažnyčios grįžtančius Rožė su svečiais. Tuojau norėjo prideramai pasveikinti naująjį kataliką. Nekantriai laukė, kol iš vežimo per kojas ir galvas išsiritę trys tauriųjų jausmų paveikti tėvai, bet Bembelės vežime nebuvo. Rožė su svečiais veltui darė pakartotiną kratą vežime ir tardė tėvus: Bembės vežime nebuvo ir niekas iš gyvųjų nežinojo, kur jis išgaravo. Prasidėjo tikras pamišimas: Rožė verkė, svečiai skėčiojo rankomis ir šaipėsi, kaip nedėkingi žmonės prieš mėnesieną, o Teklė iš gėdos šoko švento Vito šokį. Pačiam pamišimo įkarštyje į kiemą įvažiavo Leibai ir bulvių krepšyje paguldyta, kaip kokį Mozę, įteikė Bembę jo savininkei Rožei. Visi nušvito, o Teklė net apalpo iš džiaugsmo Čiuplio glėbyje. Prasidėjo krikštynų balius.

Po tokių krikštynų Bembė greitai atkuto ir pradėjo augti kaip grybas po lietaus. Tėvų džiaugsmui, buvo valgus ir prašmatnus. Mėgo katę tampyti už uodėgos. Pradėjęs vaikščioti, spiaudė į ugnį ir vandenį. Paužėjęs kuopdavo medu. Nutvėręs pagalį, durdavo stačiai į bičių korį. Prie pagalio prilipdavo užmušty bičių dalys, perai, na žinoma ir kiek medaus. Bembė pagalį nulaizydavo ir vėl durdavo. Buvo skanu ir įdomu. Bembė smailžavo ir augo. (B. d.)

BERISSO LIETUVIAI

Leiskite man dar ne iš sakyklos, bet per laikraštį į Jus prabilti. Berisso visiems, o visiems lietuviams, nežūrint nuomonės, tikybės ar įsitikinimų skirtumo ateinančių sekmadienį vietinėj katalikų bažnyčioj prasideda 10 val. su suma

DVIEJŲ SAVAIČIŲ MISIJOS!

Visi, kas krikštytas, atvykite, nes šie metai Lietuvos Krikšto 700 Džišiosios Sukaktuvės! Misijų pabaigoj bus atnaujintas Krikštas ir tuomet visi pasijusime lyg nauji kūdikiai, nebūt baisu né mirti, nes tokiomis progomis dalyviai gauna pas Dievą ne tik kaltės, bet ir baismės dovanojimą. Be to šie metai

JUBILEJAUS METAI!

Pernai buvo Romoje, o šiais metais iki Kalėdų nakties tęsiasi Šventieji Metai. Tokie Jubilejai pasitaiko tik kas 50 metų. Antrų tokių gal tik mažutėliai sulauks, kai bus lygiai 2000 metų, o mes jau būsime amžinybėje! Dėl to dabar naudokimės proga!

Visiems bendras įžanginis pamokslas lapkričio 25 per sumą bus labai svarbus, nes jis nušvies visas misijas, o paskui jau bus atskirai savaitė moterims ir atskirai vyrams. Dėl to į pirmąją pamokslą visi, o visi ateikite... Lauksiu!

Misijų pamokslai bus sakomi rytais ir vakarais 7 val. Jūsų misijonierius, KUN. JONAS BRUŽIKAS, S. J.

GRAŽUS BERISIEČIŲ PASIREIŠKIMAS

Berisso lietuvių kolonijai sudaro beveik visi fabriky darbininkai. Kadangi Argentinos prezidento žmona ponja Eva Peron, kuri visą laiką rūpinasi darbininkais ir neturtingaisiais, paskutiniu laiku sunkiai serga, tai Ar. L. B. Berisso Apylinkė savo kolonijos vardu lapkričio 4 d., sekmadienį, už Eva Peron sveikatą surengė iškilmingas pamaldas. Altorius buvo papuoštas Argentinos ir Lietuvos vėliavomis. Bažnyčia buvo pilna lietuvių ir vietinių žymiųjų žmonių. La Platos dienraščiai "El Dia", "El Argentino" ir "El Plata" net per kelias dienas gražiai aprašė Berisso lietuvių kultūringumą ir organizuotumą. S. D.

PADEKA

"Mindaugo" Dr-jai už š. m. rugsėjo 14 d. Steigiamajam Susirinkimui duotas patalpas, ARLB LOK atstovams kun. P. Garšvai ir p. K. Norkui, Avellanados Apylinkės atstovui agr. A. Santarui,

ROSARIO LIETUVIAI

Ispūdingos Misijos Rosario

Rosario lietuviai dar dabar vis kalba ir dalinasi mintimis, neatsidžiaugdami Tėvo Bružiko prarastomis dviejų savaitėjų misijomis. Jos buvo tikrai nepaprastas įvykis Rosario lietuvių katalikų gyvenime. Mūsų kolonijos uolus kapelionas kun. Kazimiero Vengro MIC dėka buvo visiems lietuviams išsiuntinėti net du kartu kvietimai į misijas, o kai atvyko Tėvas misijonierius Jonas Bružikas S. J., dar kartą jis pats suspėjo, jeigu ne visus, tai daugumą aplankyti namuose ir gyvu žodžiu paraginti į misijas.

Iš karto Tėvas misijonierius buvo lyg nusiminęs, kad pirmąjį sekmadienį per sumą Buen Pastor bažnytylėje nepadang buvo dalyvių, dėl to smarkiai apibarė, bet jis nežinojo priežasties, tik kai buvo jam paaiškinta, nusiramino. Mat, dar prieš misijų organizavimą jau buvo tasai sekmadienis, spalio 28, numatytas parapijos piknikui. Dėl to daug žmonių, išsklause antstaby Mišiu, skubinosi į parapijos nuosavą žemę parengti visus dalykius piknikui. Ir šia proga T. Misijonierius puikiai išnaudojo. Atsistojęs tarp pikniko dalyvių, savo galingu balsu, kaip griautinū, visus kvietė ateiti į jubilėines šventųjų metų misijas. Ir neapsiriko.

Teisybė, Moterų savaitėje nebuvo prielankus oras, nes nuolat lijo ir lietuvių apgyventus kvartalus, kur dar nėra grįstu gatvių, pavertė sunkiai įbrendamus, kaip pats misijonierius, pabraižiojęs tomis gatvėmis paskui iš sakyklos, girdamas žmonių uolumą, žodis į žodį pasakė: "Norint ateiti į misijas, reikia visą gatvę po padais neštis!" Nežiūrint kliūčių, prisirinkdavo gana daug moterų ir mergaičių.

Dabar su nekantrumu visi laukė vyrų savaitės. Net vienas asmuo parašė misijonieriui anoniminį laiška, kam, girdi, skirstyti luomais ir gerokai laiške iškoliojo. Bet misijonierius iš sakyklos paaikšino, kad jis žino ką daro, ir tik gale misijų galėsime spręsti, kaip geriau.

Kun. Vengras abejojo, ar vyrai lankysis taip kaip moterys ir dėl to juokaudamas sakė: "Penkis vyrus, tai jau užtikrinu, o apie daugiau, pažūrėsimė!"

Bet štai koks malonus apsirikimas! Vyrai net pirmą vakarą pralenkė moteris skaičiumi. Nors moterys kitas vakaras kiek ir pralenkė skaičiumi, bet labai nepastoviai, žinoma, labai trukdė oras. Vyrai gi išsilaukė iki paskutinio vakaro. Nors paskutinę dieną nebuvo nuo karščio kur dėtis, vis vien ištvėrė iki galo.

Paskutinės misijų dienos lapkričio 11 Saladillo bažnyčioje kas gali aprašyti

Temperley Apyl. pirm. J. Stasiulevičiui ir atstovams J. Zurbai ir D. Galinaičiui už atsilankymą bei pasakytas kalbas, Villa Lugano Apyl. už raštu atsistą sveikinimą, o taip pat Berisso lietuvių kolonijai už dalyvavimą suruošose už ponios Eva Peron sveikatą pamaldose ir pamaldas atlaikiusiam kun. F. Chocorro bei visiems kuo nors prisidėjusiems viešą lietuvišką padėką reiškia.

Ar. L. B. Berisso Apylinkės Valdyba

CHORO VAKARAS IR KONCERTAS

Lapkričio 24 d. 20,45 val. Berisso "Nemuno" Dr-jos salėje. Montevideo 1578, "Mindaugo" Dr-jos choras savo metinės sukakties proga duos dainų koncertą. Koncertui vadovauja choro vedėjas p. Alfonsas D. Petraitis. Be to, tą patį vakarą bus suvaidintas gražus A. Gustaičio veikalas "Sekminių Vainikas", kurį režisuoja p. A. Miselis. P. E. Deveikytė pašoks klasinių šokių. Visi kviečiami šio choro metinių minėjime ir koncerte dalyvauti.

KORDOBA

KORDOBOS MISIJOS PAVYKO

Liūdna buvo skirtis su T. Misijonierium Jonu Bružiku, S. J., kuris ir viena savaitėle taip suspėjo priišti prie savęs kordobiečių širdis. Žinoma, jis dažnai sakė, kad kunigo nereikia taip labai prisirišti, nes kunigas tik Dievo tarnas, reikia Dievą mylėti. Bet aš tur būt mažai apsiriksiu sakydamas, kad per kunigą pamyli ir Dievą ir atvirksčiai. Dėl to mums kordobiečiams, gaila su Tavim, Tėve Bružikai, skirtis, nes Tu mus labai priveidei prie Dievo, o kitus net po daugelio metų klaidžiojusius sugražinai į tikrąjį kelią.

Kad ne visos moterystės pasisekė sutvarkyti, nenusimink, Tėve, mes tvarkysimės patys, užtenka, kad mus paraginai. O kai kitą kartą atvažiuosi, bet tik ne savaitė kaip dabar (per trumpai!), o dviem, jau moterystės bus tvarkoj ir Tamstai nebereikės mus barti, o vien tik skatinsi į tobulesnį gyvenimą.

Dovanok. Misijonieriai, kad negalėjome visi atvykti į autobusų stotį Tamstos išieisti, nes buvo darbo diena, bet kurie išieidome, tai atstovavome visus. Visi Tamstai dėkoja, visi Tamstą myli ir net tie, kurie dėl kokių priežasčių nedalyvavo misijose, užtikriname, nėra ant Tamstos užsigavę. Atvažiuokite kitą kartą, bet jau dviem savaitėm. Lauksime. O iki tolei laikysimės maldos sutarties! Dėkingas kordobietis.

TEMPERLEY

KNYGYNAS AUGA

Naujaijai valdybai padedant, Ar. L. B. Temperley skyrė visus knygnas visu smarkumu didėja. Greitu laiku bus iškilmingas knygnos atidarymas, ir knygos bus duodamos skaityti. Daug knygų paaukojo p. Marija Staštaitienė. Tai gražios ir vertingos 29 knygos. Juozas Siminkevičius, kuris neseniai išvyko į Š. Ameriką, taip pat aukėjo 6 knygas. Anksčiau gerų knygų yra paaukojęs Juozas Žalionis. Visiems knygniašiams reikiame nuosirdžią padėką.

Ar. L. B. Temperley ir Apylinkės Valdyba Pirm. J. Stasiulevičius Sekr. A. Garbuzaitė

PERSITVARKE AR. L. B. TEMPERLEY SKYRIAUS VALDYBA

Ar. L. B. Temperley ir apylinkių skyriaus sekretorei Jonytei Zurbaitėi spalio 27 d. atsisakius iš pareigų, tą pačią dieną buvo išrinkta nauja sekretorė ir jaunimo sekcijos pirmininkė. Sekretore išrinkta Angelita Garbuzaitė, o jaunimo sekcijos pirmininke Morta Garbuzaitė. Visa valdyba pareigomis pasiskirstė: pirm. J. Stasiulevičius, vicepirm. M. Morkūnas, sekret. A. Garbuzaitė, sekret. pad. J. Galinaitytė, išd. P. Vaitkevičius, išd. pad. D. Galinaitis. Revizijos komisija: J. Zurbai, A. Garbuzas ir K. Šiaudkulis.

ATSISAUKIMAS Į JAUNIMĄ

Ar. L. B. Jaunimo sekcijos pirmininkei Jonei Zurbaitėi atsisakius, man tenka eiti šias garbingas Jaunimo sekcijos pirmininkės pareigas. Be tavęs, jaunime, neįmanomas lietuvių kultūros darbas. Todėl savo ir sekcijos vardu kviečiu visus jaunuolius - jaunoles stoti į Ar. L. B. Jaunimo sekciją, kurioje jau yra nemažas jaunimobūrelis ir kuris jau aktyviai dirba bei kartu eina su garbinga Ar. L. Bendruomene bei kartu siekia Lietuvos laisvės. Laukiame visų prisidant.

Ar. L. B. Jaunimo sekcijos valdyba Pirm. Marta Marija Garbuzaitė Sekr. Jonytė F. Galinaitytė.

VERMUTA-BALIŲ Vasario 16-tosios gimnazijos Diepholze naudai rengia Ar. L. Bendruomenės Temperley Apylinkė š. m. gruodžio 1 d. Lietuvių Klubu, Boedo 737, Bs. Aires Bus įvairi programa ir šokiai, Baltica orkestrui grojant. Vienam asmeniui — \$ 20, vedusiai porai — \$ 35. Kas nori padėti lietuviškai vargo mokyklai, maloniai kviečiami dalyvauti ir kvietimus iš anksto užsisakyti. Kvietimai gaunami pas Apylinkės pirm. J. Stasiulevičių, sek. A. Garbuzaitė, išd. P. Vaitkevičių ir pas kitus valdybos Villa Sastrę, Temperley, bei A. L. Balso redakcioje. Pradžią 20 val.

Pirm. J. STASIULEVICIUS

sek. A. B. Garbuzaitė.

Kolegaj Vytautui Gogeliui, sukūrus šeimoms židinį su p-lė M. Rimšaitė, laimingo gyvenimo linki PLIAS Arg. Skyrius

Dievo ir tautos tarnyboje

"BIRUTES" DR-JOS 20-TIES M. SUKAKTIES PROGA

Minėdama savo 20-ties metų veiklos sukaktį, A. Liet. Kat. Moterų ir Mergaičių Dr-ja "BIRUTĖ" norėtų pateikti kuklią, bet šio krašto lietuvių kolonijoje didelės įtakos turėjusią darbų apyškaitą.

20 metų yra netrumpas laikas, bet mums dirbant penktoji amžiaus dalis prabėgo tartum viena diena. Nenorėtume plačiau kalbėti, bet tebus leista mesti bent trumpą žvilgsnį į šios draugijos istoriją.

Katalikybė, eidama drauge su tautybe, yra pagrindiniai žmogaus pilnutinio ugdymo veiksniai. Atėmus tikėjimą, mes liktume be gyvosios sielos, būtume tik gyvais lavonais. Jei būtume netekę tautiškumo, būtume likusios panašios į žmones klajojančius be tikslo. Tikėjime žmogus pareiškia savo gyvą sielą, o tautiškumas prideda sielai subrendimo ir pilnumo.

Deja, lietuvių išeivija negali pasigirti savo katalikiškųjų ir tautiškųjų principų tvirtumu. Prie to prisideda ir sunki naujo emigranto aplinka. Nuolatinė kova už būvį, pagaliau "Amerikos" jieskojimas, paneria žmones šiaurkščiame materializme, o nuolat į medžiagą įsikibus pritrūksta laiko pagalvoti. Gėsta religija, nes ji medžiagai atsidavusiam žmogui neapčiuopiama, blunka ir tautiškumas, nes jam dažnai svetima aplinka nėra palanki.

Štai dėlko susipratusios lietuviškos, atkeliausias į Argentiną dar 1928-30 m., matė, kad iš savo tėvynės iškeliausias jaunos jų sesės, pačios neturėdamos patyrimo naujose sąlygose ir nemokėdamos kalbos, pakliūva į visokių išnaudotojų rankas. Neturėdamos giminių ar artimesnių pažįstamų, turėjo laukti emigracijos viešbuty, kol ateis kas pors jos darban pakviesti. Parsivežusi ponja ar ponas nevisuomet už darbą atsisilygindavo, o kartais tapdavo net žiauriomis sužvejūsių žmonių aukomis.

1930 m. gegužės 17 d. keliolika mergaičių, kurios buvo jau pramokusios kalbą, su kun. J. Janilioniu įsteigė naujai atvykstančioms mergaitėms padėti A. L. K. M. Draugiją ir pradėjo rimtai kovoti už savo tautiečių geresnį įsikūrimą. Lietuvių Namuose jos gavė patalpas įsteigti bendrabučiu. Draugijos valdyba, laivui atėjus, važiuodavo į uostą ir ten se-

seriškai sutikdavo naujai atvykusias bei apgyvendindavo Lietuvių Namų bendrabuty. Po to joms būdavo parūpinamas darbas su padoriu uždarbiu. Uolus Dr-jos darbas ir kun. Janilionio pasiaukojimas pritraukė naujų bendradarbių. Prisdėjo taip pat būrelis moterų. Tam darbai paramos sąlygoms, savo Globėja pasirinko Aušros Vartų Dievo Motiną. Draugija pasivadino Moterų ir Mergaičių Dr-ja. Nors ir sunkiu, dygluotu keliu eidama, dr-ja siekė savo užsibrėžto tikslo. Giliai suprastama, kad katalikybės ir tautybės principų išlaikymas išeivijoje yra būtina sąlyga žmoniškumui ugdyti, dr-ja savo darbui pasistatė šias dvi gaires.

Bedarbei užėjus, mūsų tautiečiai klajojo be darbo ir dažnai be pastogės. Buvo ruošiamos bendros Kūčios, kad prie bendro stalo ir plotkelės laužymo jie galėtų vėl pasijusti vienos šeimos nariais. Tas ne vienam atnaujino jau užmirštą šypsnį ir davė energijos pradėti iš naujo gyventi.

Kultūrinėje srityje dr-ja taip pat neatsiliko. Ypatinai pažymėtini susirinkimai, parengimai, gražūs ir vertingi veikalai, gvyvieji paveiksai ir kiti lietuviški subuvimai, kur tautiečiai galėjo atsikvėpti lietuviška dvasia. Pirmoji pradėjo švęsti lietuvišku papročiu Motinos Dieną. Lietuviškas jaunimas buvo traukiamas į lietuviškus susibūrimus, kad jis nenuklystų prie svetimųjų ir nepasidarytų lyg povas varnos plunksnomis ir savo tautai būtų žalos.

Ir dabar "Birutes" Dr-ja nenuleidžia rankų. Jei kovojame tada, kai Lietuva buvo laisva, kai ten skambėjo laisvės varpai, primindami numestą vergiją, tai šiandien mes ryžtamės tą kovą padidinti. Juk dabar eina žūbtūtinė kova už žmonių išlaisvinimą, už mūsų tautos laisvę. Taigi ir katalikės moterys, kurios myli Dievą ir savo Tėvynę, negali tylėti ir negali atsisukti nuo savo kovojančių brolių ir sesių. Mes kviečiame visas moteris prisidėti prie mūsų ir tą kovą sustiprinti. Mus kviečia Pasaulio Katalikių Moterų Sąjunga prisidėti prie bendro darbo. Mes neatsisakysime ir tolimesnės kovos, nes mus kviečia Dievas ir Tėvynė. Visos moterys tai turėtų suprasti. To reikalauja mūsų pačių gerovė. Narė

URUGVAJAUS LIETUVIAI

Lietuvos Ministrą dr. K. Grauzinį sveikino Venezuelos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas linkėdamas neišsemiamos energijos Lietuvos laisvinimo darbe.

Lapkričio 9 d. p. L. Grauzinienė buvo pakviesta dalyvauti p. Prezidentienės Trueba surengtame diplomatiniamė ponų priėmime.

Didysis dienraštis "El Dia" tęsia C. Verupo straipsnių seriją apie padėtį okupatoje Lietuvoje.

Vadinamoje Tautų Mugėje, kuri Urugvajaus Prezidentienei globojant įvyks gruodžio 7-9 dienomis ir kurios tikslas yra paremti Urugvajaus vaikų globos draugiją, Lietuvos ministro žmona p. Grauzinienė paprašyta suorganizuoti

BUENOS AIRES - AVELLANEDA

MIRĖ JONAS DIČIUS

79-tuosius metus eidamas širdies liga š. m. lapkričio 13 d. staigiai mirė Jonas Dičius. Velionis prieš virš 20 metų buvo atvykęs į Braziliją, o iš ten prieš 18 metų persikėlė į Argentiną. Dirbo įvairius darbus. Atvykus iš tremties sūniui inž. A. Dičiui su šeima, gyvena prie sūnaus šeimos Bs. As. mieste, o pastaruoju laiku Quilmes, kur inž. Dičius neseniai pasistatė namą. Sekančią dieną, kun. K. Černiauskiui atlikus religines apeigas, buvo palaidotas Sarandi kapinėse. Paliko nuliūdusius sūnų inž. A. Dičių su šeima Argentinijoje ir dvi dukteris Š. Amerikoje bei nemaža giminių.

Peronistai laimėjo Rinkimus

Lapkričio 11 d. įvykusius visuotinius rinkimus į Argentinios Parlamentą ir Senatą laimėjo Perono partija, gavusi maždaug dvigubai daugiau balsų negu visos kitos partijos kartu. Respublikos prezidentu tapo perrinktas tas pats gen. Juan Perón. Į Senatą buvo išrinkti tik vieni peronistai, o Parlamente opozicijos atstovų dar labiau sumažėjo. Rinkimus stebėjo užsienio žurnalistai. Jie praėjo visiškai laisvai ir be jokių incidentų.

zuoti Lietuvos kioską. Tikimasi, kad šis kioskas bus įdomiai lietuviškai įrengtas ir pasitarnaus mūsų propagandai aukštuosiuose urugvajiečių sluoksnuose.

PASIUNTINYBĖ PAIEŠKO ŽEMIAU IŠVARDINTUS ASMENIS:

1) Gužą Juozą, kil. iš Rasių kaimo, Juodupės vals., Rokiškio apskr. ir 2) Pauliukus Antaną ir Lionginą, kil. iš Bajoriškių kaimo, Panėvėžio apskr. Išvardintieji arba juos pažįstą asmenį prašomi atsiliepti asmeniškai ar raštu sekančiu adresu: Legación de Lituania, c. Juan Maria Perez 2820 (Pocitos), Montevideo, Uruguay.

PASIUNTINYBĖ. Montevideo, 1951 m. XI. 1 d.

ATSISTĀ PAMINĖTI

"ZEMĖ". Naujosios Lietuvių Poezijos Antologija. Redagavo Kazys Bradūnas. Įvadą parašė Juozas Girmius. Surinkta brandžiausia Juozo Kėkšto, Kazio Bradūno, Alfonso Nykos Nilūno, Vytauto Mačernio ir Henriko Nagio poezija. Išleido "Lietuvių Dienos" Los Angeles 1951 m.

J. Jazminas, Moteris. nuo kurios pagėgau. Chicago, Ill.

Neseniai išėjęs spalio mėn. "Lietuvių Dienų" nr. yra gausiai iliustruotas. Viršelyje — poeto Fausto Kiršos portretas, o tekste pasikalbėjimas su juo. Pervertė numero puslapius, randame šias aktualias nuotraukas: liet. spaudos konferencija New Yorke, genocido paroda Clevelande, Kat. moterų suvažiavimas Toronte, Baltų atstovai Montrealyje, Widnesi-Anglijoje liet. paradas... Hollywoodo šokėjo J. Krancaus su Ginger Rogers fotografija, dail. J. Rimšos tapiniai ir daug kitų nuotraukų.

"Lietuvių Dienos" leidžiamos Los Angelyje, Calif. (9204 S. Broadway). Vienas numeris prisiunčiamas susipažinti nemokamai. Metinė pren. 3.00 doleriai.

PRANUI GIEDRAIČIUI (J. A. Valstybėse) mirus, savo švogerka MARCELEI PETRAUSKAITEI-GIEDRAITIENEI ir vaikams gilia užuojautą reiškia

Kaz. Deveikis-Pipiras ir šeima

Mielą kolegą inž. ANATOLIŲ DIČIŲ ir jo šeimą, netekusius savo tėvelio JONO DIČIAUS gilia miūdesy nuosirdžiai užjaučia

Inž. Jonas Ramanauskas

AUŠROS VARTŲ LIETUVIŲ PARAPIJOS ŠVENTĖ

Vienintelė lietuvių bažnyčia Argentinoje savo pagrindine Globėja yra pasirinkusi Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motiną, kuri turi Gailestingumo Motinos titulą. Lapkričio 18 d. jau iš pat ryto jautėsi šventės nuotaika. Tiek lietuvių, tiek ir argentiniečių tą dieną bažnyčioje buvo gerojai daugiau negu paprastais sekmadeniais. Lietuvių Radio Valandėlė ryte priminė visai kolonijai parapijos šventę. Bažnyčia pasipuošė argentiniška ir lietuviška vėliavomis. 10.30 val. iškilmingos šv. Mišios, kurias atlikė bažnyčios stovytojas ir klebonas kun. J. J. Jakaitis ir kuriose iškilmingai giedojo šv. Cecilijos choras. Kiekvienas galėjo jausti, kad šventė duoda progos ne tik savo parapijos metines prisiminti, bet nukeliauti ir į Vilniaus Aušros Vartus, kur gatvėse sklaupę žmonės garbingą Gailestingumo Motiną.

Po pietų 4 val. prasidėjo iškilmingi Marijos mišparai, o po jų procesija gatvėmis. Procesijoje susijungė visokių tautybių vieno tikėjimo sujungti žmonės

bendrai pagarbinti Dievo Motiną. Ilga procesijos eilė sudarė įvairių bažnytinių organizacijų vėliavos, kurias lydėjo nešamos šv. Tėvo, Argentinos ir Lietuvos vėliavos. Paskiausiai buvo nešamas Aušros Vartų paveikslas. Procesijos dalyviai vadovai per garsiakalbį vedant kalbėjo rožančių ispaniškai ir lietuviškai, taip pat abiem kalbom buvo giedamos giesmės.

Procesijai grįžus į bažnyčią ir gavus palaiminimą šv. Sakramentu, buvo Lietuvių salėje mokyklos vaikų surengta programa. Buvo parodyta įvairių vaikų išpildytų meno dalykelių, tarp kurių argentiniečių vaikų pašokti keli lietuviški tautiniai šokiai. Argentiniška publika, kuri primą kartą tai matė, entuziastiškai plojimais palydėjo kiekvieną šokį. Lietuviams, žinoma, tai nebuvo nuostabu, nes jiems yra matyti pačių lietuvių šokėjų atlikti šokiai.

Gailestingumo Motina priminė savo šventės progą visiems, kad Aušros Vartai yra pavergti ir kad mūsų ištikimybė tautinei šventovei turi būti išlaisvinti.

Inž. Vytauto Gogelio ir Marijos Rimšaitės sutuoktuvės Liet. Aušros Vartų šventovėje Avellanedoje š. m. lapkričio 10 d. Iš šalių stovi inž. J. Ramanuskas ir Halina Rimšaitė - Pranckūnienė.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

● "LIETUVA" Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5, T. E. 33-9584

● ZEMAITIJA". Islas del Ibiuay. Sav. J. ir A. Burokai. Dėl informacijų kreiptis: Sr. Sanchez Penaud agent.: Florida 165 (Galeria Güemes), p. 5, esc. 529, T. E. 33-9584.

● "HOTEL ANITA". Sav. M. Kekutt: Estación Teha, Sierras de Córdoba. Inf. "Laiko" red.

Pamaldos Montevideo lietuviams yra laikomos kiekvieną sekmadienį 10 val. Cerro parapijos bažnyčioje.

Pamaldos Rosario lietuviams kiekvieną sekmadienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida ir Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. (aukštuma: San Martín 2900).

● OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: penktad. 16-18 val., šešt. 13-17 v. ir sekm. 13-16 v.

● MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIREKTUVE, sav. Mikėlonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

● GROZIO SALONAS "LA RUBIA" sav. ONA KASPARIENĖ: Soler 3441, Bs. Aires, T. E. 79-2528.

● Gerai, greitai ir pigiai taiso radio aparatų inž. J. Mačernis: Isleta 3865, 4 de Junio (taip pat: Mendoza 2280, T. E. 20-9027).

● ČIŪŽINIŲ UŽUOLAUDŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bėvelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires - T. E. 60-2784.

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

● VLADO MASIOKO SŪRAUS VANDENS MAUDYKLĖ "KAUNAS". Pūkus plaukiojimo baseinas 30x10x2 metrų. Višiojanti aplinka prie pat Buenos Aires: La Salada, prov. Bs. Aires. Vykti traukiniu nuo Uriburu tilto iki est. Igr. Budge arba kolektyvu Nr. 32 nuo Centenera iki pat galo. Lietuviai pas lietuvi!

● MOTERŲ GROZIO SALONAS IR KIRPYKLA "HENRY". Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem 818, Banfield.

● DR. J. MAČERNIS ieško kambario su virtuve Temperley rajone. Pranešti "Laikui".

● Jonas Kilius, kuris dirba užsienių reikalų ministerijoje administracijos skyriuje pakeltas į aukštesnę vietą.

● DR. JUOZO IR ONOS GINTYLU dukters Sofijos vestuvėse su inž. chem. L. Klimek buvo apie 200 kviestinių svečių, lietuvių ir svetimtaučių, jų tarpe nemažas būrys Dr. Gintylų pagydytų pacientų. Iš žymių argentiniečių pažymėtini: Dr. Alberto Paul Beaux su šeima, Dr. Patrone su šeima, Dr. Dario su sūnum ir marčia. Sra. Teresa Baubec de Zavalia, Sra. V. Cagni de Roll, pulk. de Gama su žmona, Sra. Pallavicini su sūnum, Sra. Delpech su dukrom, Srtas. Emma Baubec, Martinez, Gonzalez, Argentinos Karo Akademijos prof. gen. Schwarz su žmona, inž. Sliwinski, fabrikantai inž. Kijowski, Fenchewski ir kt. Iš lietuvių pažymėtini Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Jakaitis, gen. leit. T. Daukantas, "LAIKO" red. dr. P. Brazys, PLIAS Arg. Skyr. pirm. inž. J. Ramanuskas, finans. p. Butleris su šeima, inž. Stankūnas su šeima (dukrelė Dalia lydėjo jaunąją prie altoriaus) ir d. kt. Jaunieji medaus mėnesio išvyko į Kordobą.

NAUJAS MOTERŲ GROZIO SALONAS IR KIRPYKLA Šiomis dienomis po trumpos pertraukos vėl atsidarė jau 20 metų veikęs Henrikas Lukaševičius Moterų Grožio Salonas ir moderniška kirpykla. Tik šį kartą jau naujoje vietoje ir geresnėse patalpose: Avenidae Leandro N. Alem 818, Banfield. Senojoje vietoje darbas buvo sustojęs dėl noro persikelti su visa įmone į Jungtines Amerikos Valstybes. Darbas atliekamas naujausiomis moderniškomis mašinomis, lietuviškos daroma nuolaida. Naujoji kosmetikos įmonė "HENRY" kviečia visas savo buvias klientes apsilankyti naujoje vietoje.

Parengimai Lietuvių Salėje

LAPKRIČIO 24 D., šeštadienį, Liet. Vyčių metinė šventė ir šių metų sezono užbaigimas. Įdomi ir įvairi programa su vaidinimu, muzika ir sporto įvairenybėmis, Pradžia 20.30 (8.30) val. Po programos linksmi šokiai.

LAPKRIČIO 25 d., sekmadienį, Vermutas, rengiamas Av. L. Bendruomenės Villa Lugano Apylinkės Radio valandėlės "Lietuvos Aidai" naudai. Pradžia 18 val. Vaisių metu linksmi šokiai.

Nauji "Laiko" remėjai

Juozas Juška \$ 50; Zenonas Bacevičius (C. Rivadavia) \$ 30; Jonas Kašėta \$ 30; Povilas Mačernis \$ 30; Stasys Žaldaris \$ 30; Moterų ir Mergaičių Dr. ja "Birutė" \$ 25; Rozalija Kazeliūnienė \$ 20; Vladas Ilgakojis \$ 20; Henrikas Lukaševičius \$ 20; Marcelė Čiukienė \$ 10; Jurgis Bašinskas \$ 5; Kęstutis Kaminskas \$ 5; Ursulė Kaušakienė \$ 5; Jonas Kiesylis \$ 5. Visiems pamintiesiems ir nepamintiesiems aukotojams "Laiko" Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką acū.

KURIAMAI SPAUSTUVEI AUKOJO Ksavera Murauskienė \$ 80; Ona Baltruškaitė \$ 50; Leonardas Sruoga \$ 30.

PIRMIEJI SAVANORIAI

Lietuviškos radio valandėlės "Lietuvos Aidai" silpna finansinė padėtis ir vis sunkėjančios jos išsilaikymo sąlygos kelia rimto susirūpinimo. Todėl radio valandėlės vadovybė buvo priversta iš naujo kreiptis į lietuviškąją visuomenę, prašydama paramos kad lietuviška daina ir muzika galėtų toliau kas sekmadienį Argentinos lietuvių kolonijai priminti jų tėviškės melodijas. Mūsų balsas buvo išgirstas, ir pirmieji savanoriai, tautiniai sąmoningi lietuviai, greitai paskubėjo su pagalba. Štai tie, kurie ne tik jau aukojo, bet ir pasižadėjo kas mėnesį "Lietuvos Aidams" atiduoti savo duoklę: El. Džiugytė \$ 10, (10, skaičius skliausteliuose reiškia pažadėtą mėn. duoklę), Br. Talalytė Grigoravičienė \$ 10 (5), P. Vinčiauskienė \$ 10 (5), M. Bendorinienė \$ 10 (5), A. Matulionis \$ 10 (5), M. Blontaitis \$ 6 (3), P. Krivickas \$ 10 (3), J. Dambrauskas \$ 6 (2). Vienkartinę paramą davė: K. Murauska \$ 40, Ig. Padvalskis \$ 10, V. Kurtinkas \$ 10, J. Prapiestis \$ 5, J. Anliauska \$ 5, Vl. Žvynakis \$ 5, Pr. Vasiiliauskas \$ 5, Vyt. Jusaitis \$ 5, J. Gudauskas \$ 5, P. Karavaitis \$ 2. Taip pat iš Berisso praneša, kad Radio rėmimo komisijos nariai J. Stočkūnas ir M. Tamoliūnas turi surinkę virš 300 pesų. Rinkliavomis paremti pasižadėjo Lietuvių Centras iš Villa Lugano ir Lietuvių Bendruomenė iš Rosario. "Lietuvos Aidų" vadovybė visiems remėjams taria lietuvišką padėką ir laukia daugiau savanorių.

J. Stankevičius \$ 10, K. Šeškus \$ 10, M. Kašėnė \$ 7, A. Macas \$ 5, I. Vonskienė \$ 4.

ATSHIMTI LAISKUS "LAIKO" REDAKCIJOJ

Petras Senis, Ant. Bagdonas, Juana Matuz-vičienė, Valerija Bendinskienė. Pastariesiems trims Lietuvos Gen. Konsula's New Yorke praneša, kad jis įjėko per "LAIKĄ" pajieškomus asmenis ir tuojau praneš laišku, kai tik pajieškomieji bus rasti.

● Buenos Aires dienraštis "El Pueblo" vėl atsispausdino savo bendradarbio C. Verax - K. Čihiro keletą prieškomunistinių straipsnių skyriuje "Tai, ką slepia geležinė uždanga": "Kova prieš katalikybę Lietuvoje", "Sibiro kapų tyla", "Lietuvoje karas nepasibaigė", "Intelektualinis baudžiamųjų sovietų stovyklų tėvas". Visuose straipsniuose vaizdžiai duodama dabartinė lietuvių kova prieš okupantus, ir okupantų nusikalstamieji darbai žmonijai.

SV. CECILIJOS CHORO VAKARAS

Lietuviškai Radio Valandėlei paremti š. m. lapkričio 4 d. Lietuvių salėje buvo suruoštas šv. Cecilijos choro turinings pasirodymas su įvairia programa. Programą išpildė šv. Cecilijos mergaičių choras, kuris sudainavo keletą liaudies bei choro vadovo p. V. Rymavičiaus sukompunotų originalių dainėlių, kurios publikos buvo palydėtos entuziastiškais plojimais ir pakartojimo prašymais. Jauanas akordeonistas J. Stalioraitis, akordeonu pagrįso keletą dalykėlių, o Z. Vanagaitė padeklamavo eilėraščių. Abu jaunieji jau kelintą kartą pasirodė lietuviškų parengimų scenoje ir susilaukia vis didesnio klausytojų įvertinimo. Vakarą baigėsi šeimyniškais šokiais.

● Dainos Ansamblys savo pirmąjį koncertą turės per Radio del Estado gruodžio 13 d., ketvirtadienį, 6 (18) val. Koncertas truks pusę valandos. ● Povilas Revinskas 20 dienų sirgo Fernandez ligoninėje. Sveiksta savo namuose. ● Šv. Cecilijos Choras VLIKO pirminkui prel. M. Krupavičiui padovanojo po vieną visų savo įdainuotų plokštelių. Jas persius "LAIKAS". ● Medžio pramonininkas Vl. Macaitis serga plevritu. Gydosai savo namuose. ● Ona Lipinskienė išlipdama iš kolektyvo pateko po sunkvežimiu. Buvo suleužyti 7 šonkauliai. Po savaitės buvimo ligoninėje sveiksta dukters namuose. ● Jau 92% Lietuvos ūkininkų suvartoję į kolchozus. ● Lapkričio 12 d. Materniad "Ramon Sarda" ligoninėje Bronė Kiaupaitė ir

"LAIKAS" STEIGIA SAVO SPAUSTUVĘ

Nuolat brangstant spaudos darbui, "LAIKAS" ryžosi steigti savo nuosavą spaustuvę. Tokias spaustuves užsienioje turi kiekvienas žymesnis lietuvių laikraštis. Kadangi raidžių rinkimo darbas yra pats brangiausias, todėl ir nutarta pirmiausia įsigyti linotipą. Kreipiamės į savo mielus skaitytojus ir rėmėjus, kviesdami aukoti spaustuvės fondui, nes laikraštis atliekamų pinigų neturi. Vidutinė linotipo kaina yra 100-150 tūkstančių pesų. Tikimės taip pat mūsų bičiulių paramos Šiaurės Amerikoje. Spaustuvės fondui aukojisėji bus skelbiami laikraštėje. Sukrskime! Savoje spautuvėje "LAIKAS" išeis dažniau, punktualiau ir bus didesnis! Bendromis pastangomis padėkime pastovų pagrindą savam laikraščiui!

LAIKAS

"EL TIEMPO" Semanario Litucano Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 350417

1951. XI. 24 IV METAI Nr. 56

LATVIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Lapkričio 18 d., 16 val. "Soc. Filantropica Suiza" salėje įvyko Latvijos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas. Jau prieš 16 val. Rodriguez Peña gatvėje, ties jėjimu į salę ir plačiame koridoriuje iki salės durų, buvo išstatyta tautiniai drabužiais pasipuošusi latvių jaunuolių garbės sargyba, kuri darė malonų išpūdi besirenkantiems į iškilmes. Svečius pasitiko Latvii Susivienijimo Argentinoje pirminkas p. P. Gaišais. Po to scenoje išsirikavo Latvijos, Argentinos, Lietuvos ir Estijos vėliavos, ir Dr. C. E. I. Bite pasakė atidarymo kalbą ispaniškai. Po Argentinos tautos himno šventei pritaikyta kalbą pasakė pirm. p. Gaišais. Kalbai pasibaigus, visi iškilmių dalyviai sugiedojo Latvijos himną.

Sio laikraščio redakcijos vardu latvių kalba sveikimo p. Jackevičienė, baigdama savo žodį Latvijos himno žodžiais: "Dievs sveti Latvijū!"

Toliau sekė koncertinė dalis. Didelį pasisekimą turėjo p. O. Liepas vadovaujamas choras, kuris išpildė keletą latviškų dainų. Žymi latvių pianistė p. S. B. Ozolinš išpildė keletą dalykų pianu. Publiką žavėjo ypač latvių kompozitoriaus E. Derzinsk melanoliškas valsas. Labai įspūdingai padeklamavo aktorius p. A. Bulis ir p. A. Strelčūnas. Iškilmės, kuriose dalyvavo apie 500 žmonių, baigėsi 18.30 val.

UZUOJAUTA

Teveliu mirus, pasktn. A. Dičiui ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą. Skautės -ai

PADEKA

Moterų ir Mergaičių Dr. jos "Birutės" 20-ties metų darbuotės sukakčiai paminėti prisidėjusiems, ypač veikaio "Aušros Sūnūs" režisorei O. Bagdonienei, vaidintojams V. Jakubkienei, A. Zekytei, U. Šilaikienei, S. Stanaičiui, H. Bagdonui, A. Matukui, A. Paršeliui, P. Sakalauskui, K. Kačiuliui, A. Kaibutui, P. Karavaičiui ir J. Jankauskui, suflereij E. Matukienei, programos vedėjai A. Mikėlonienei, plakatus piešusiam A. Petraičiui, mus sveikinusiems Lietuvai išlaisvinti Centri, šv. Cecilijos chorui, A. L. Jaunimo Dr. jai, Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr. jai, kun. dr. K. Černiauskui, mums įvairiai padėjusiems B. Sturevičiutei, J. Sturevičiui, B. Gokui, J. Jakubkai, K. Misiūnui, V. Račiūnui ir visiems kuo nors prisidėjusiems bei dalyvavusiems nuoširdžią padėką reiškia.

Moterų ir Mergaičių Dr. ja "Birutė".

● Dainos Ansamblys savo pirmąjį koncertą turės per Radio del Estado gruodžio 13 d., ketvirtadienį, 6 (18) val. Koncertas truks pusę valandos.

● Povilas Revinskas 20 dienų sirgo Fernandez ligoninėje. Sveiksta savo namuose.

● Šv. Cecilijos Choras VLIKO pirminkui prel. M. Krupavičiui padovanojo po vieną visų savo įdainuotų plokštelių. Jas persius "LAIKAS".

● Medžio pramonininkas Vl. Macaitis serga plevritu. Gydosai savo namuose.

● Ona Lipinskienė išlipdama iš kolektyvo pateko po sunkvežimiu. Buvo suleužyti 7 šonkauliai. Po savaitės buvimo ligoninėje sveiksta dukters namuose.

● Jau 92% Lietuvos ūkininkų suvartoję į kolchozus.

● Lapkričio 12 d. Materniad "Ramon Sarda" ligoninėje Bronė Kiaupaitė ir

Andrius Marenholcai susilaukė šeimos padidėjimo ketvirtuoju nariu, kuriam davė Kazimiero vardą.

● Pramonininkas p. Burokas, atrod, pirmasis Argentinos lietuvių žomis dienomis įsigijo modernišką televizijos aparatą.

Mirus JONUI DICIU, jo sūnui inž. ANATOLIUI DICIU ir šeimai nuoširdžiai užjaučia Kaz. Deveikis-Pipiras ir šeima

UZ A. A. JONO DICIAUS VĖLĖ jo mirties mėnesinės sukakties proga iškilmingos pamaldos įvyks gruodžio 9 d. 10.30 val. Visus gimines ir artimuosius kviečia Inž. ANATOLIJUS IR ANT. DICIAI

Vincas Palubinskas su žmona ir sūnum Vytautu, kuris šiuo metu studijuoja Romoje.

Vincas Palubinskas, gimęs 1875 m. sausio 25 d. Kirmėlinės km., Mariampolės apskr., į Argentiną atvykęs m. kovo 30 d. šiomis dienomis pradėjo gauti pensiją. Didelis juo turtas, kad nėra niekada sirgęs. Marijonų Vienuolių klieriko Vytauto, studijuojančio Romoje, tėvas.

Ona Skatikaitė-Palubinskienė, gimusi 1897 m. lapkričio 30 d., gražiame ūkyje Melninkų km. Šakių valsč. Didelė Katalikų Akcijos veikėja. Klieriko Vytauto motina.

Jau išėjo iš spaudos poezijos antologija Ž E M Ė

Antologiją redagavo KAZYS BRADUNAS. Studijini (apie trečdali knygoc) įvada parašė JUOZAS GRINIUS.

ŽEMĖJE savo brandžiausią, kūrybą spausdina: Juozas Kėkštas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys.

ŽEMĖJE išleido "LIETUVIŲ DIENU" žurnalas, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif, USA. Kaina 4 doleriai. Apie 200 psl., iliustruota ir dviem spalvom atspausa.

ŽEMĖJE antologiją galima įsigyti pas leidėją ir šio laikraščio administracijoje. Ši knyga turėtų puošti kiekvieno lietuvių knygynėlį.

LIETUVIŠKA DANTŲ KLINIKA

Consultorio Dental "P A V O N" Sav. N. KRUKAUSKAS Dirbtiniai dantys - karūnėlės - blombavimas - d. traukimas. Dantistai diplomuoti viet. universitete. Priimama: pirm., treč., penkt. 14-20 val. - Susikalbama įv. kalbomis. Avda. Pte. Perón 488 (buv. Pavón), Avellaneda (prieš. Avell. gelež. stoti)